

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการทำงานในปัจจุบัน เพื่อผลงานที่ดีและรวดเร็ว ทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ส่งผลต่อการจัดผังสำนักงานหรือการใช้พื้นที่ เช่น ความต้องการพื้นที่พิเศษเพื่อใช้วางเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยียังก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการออกแบบผังสำนักงาน เช่น ขั้นตอนการทำงานที่สั้นและกระชับมากขึ้น หรือการสัญจรในพื้นที่เพื่อประสานงานลดลงไป จากการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของเทคโนโลยีต่อวัฒนธรรมองค์กรและการจัดผังสำนักงาน กรณีศึกษา อาคารสำนักงานกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดและอาคารสถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่สำนักงานกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ซึ่งมีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี ผลกระทบของการใช้งานเทคโนโลยีที่มีต่อวัฒนธรรมองค์กรและพื้นที่สำนักงาน รวมถึงกำหนดแนวทางการออกแบบพื้นที่สำนักงานขององค์กร โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมองค์กรและการใช้งานเทคโนโลยี

การศึกษาวิจัยนี้ กระทำโดยการสำรวจพื้นที่จริง สัมภาษณ์กลุ่มผู้บังคับบัญชาขององค์กร และใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับบุคลากรในองค์กร โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งหน่วยงานลักษณะนี้มีอยู่ในทุกจังหวัดของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า การใช้งานเทคโนโลยีมีผลต่อวัฒนธรรมองค์กรคือ เพิ่มความเคารพและอำนาจการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา รวมถึงการประเมินควบคุมการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการสื่อสารภายในห้องทำงาน มีความต้องการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์การให้บริการขององค์กร วัฒนธรรมการเก็บเอกสารหลักฐานด้วยกระดาษและการเดินทางเพื่อการประชุมลดลง การใช้งานเทคโนโลยียังทำให้ขั้นตอนการทำงาน การถ่ายทอดวัฒนธรรมองค์กร วิธีการทำงานให้แก่งานรวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น

การใช้งานเทคโนโลยีพบว่ามีผลต่อการใช้พื้นที่สำนักงาน พบว่า ลักษณะพื้นที่อุปกรณ์พิเศษ (คอมพิวเตอร์) ส่วนกลางที่ใช้ร่วมกันจะเกิดขึ้น หากจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่พอเพียง และหากเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจะวางกระจายทั่วพื้นที่ห้องทำงานตามผู้เป็นเจ้าของ การใช้งานเทคโนโลยีเพื่อเก็บข้อมูล ลดความแออัดและความถี่ในการใช้พื้นที่เอกสารลง

เทคโนโลยีสื่อสารทำให้ที่ตั้งของหน่วยงานสามารถอยู่ต่างอาคารหรือห่างกันได้ และจำเป็นต้องจัดให้มีห้องประชุมอย่างเป็นทางการที่รองรับระบบการประชุมทางไกลได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดผังสำนักงานและวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ลักษณะการนั่งรวมในพื้นที่เดียวกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และมีพื้นที่โต๊ะส่วนกลาง ก่อให้เกิดการแสดงตัวอย่างที่ดีในการทำงานของผู้บังคับบัญชา เกิดการถ่ายทอดวิธีการทำงาน รวมถึงก่อให้เกิดการควบคุมและประเมินการทำงานระดับบุคคล ลักษณะการนั่งแยกห้องทำงาน ส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา ก่อให้เกิดความเครียดในผู้บังคับบัญชา ความต้องการเปลี่ยนภาพลักษณ์การให้บริการขององค์กร ก่อให้เกิดการตกแต่งบรรยากาศพื้นที่ทำงานให้สวยงาม วัฒนธรรมการเก็บเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานซึ่งใช้งานไม่บ่อย ก่อให้เกิดลักษณะพื้นที่เอกสาร ส่วนกลาง โดยตั้งตู้เอกสารรวมกันบริเวณหนึ่งของห้อง แต่เอกสารที่ใช้งานบ่อยก่อให้เกิดลักษณะพื้นที่เอกสารกระจายตามผู้ใช้ และการทำงานอย่างไม่มีช่วงเวลาพักที่แน่นอน ก่อให้เกิดพื้นที่เตรียมอาหารเครื่องดื่มขนาดเล็กภายในพื้นที่ห้อง แต่ในบางหน่วยงานมีนายตำรวจสายตรวจ ซึ่งช่วงเวลาพักขึ้นกับเวลาเข้าออกเวร มีพื้นที่พักผ่อนส่วนกลางแยกออกจากพื้นที่สำนักงาน

การใช้งานเทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร และการจัดผังสำนักงานมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันภายใต้การใช้งานพื้นที่สำนักงาน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างเปลี่ยนถ่ายวัฒนธรรมการทำงานรูปแบบเก่าไปสู่รูปแบบใหม่ การทำงานทั้งสองแบบร่วมกันในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความแออัดในพื้นที่ ไม่สามารถรองรับการทำงานรูปแบบใหม่ได้อย่างเหมาะสมและสัมพันธ์กับการใช้งานเทคโนโลยี แนวทางการออกแบบจึงควรลดวัฒนธรรมองค์กรเก่าลงและเตรียมพร้อมรองรับการทำงานรูปแบบใหม่ ที่มีการใช้งานเทคโนโลยีอย่างเต็มรูปแบบ